

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2020. gada 21. janvārī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] un [...] (turpmāk
kopā – Pieteikuma iesniedzējas) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 180/2019),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējas lūdz Satversmes tiesu atzīt Sauszemes
transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas
likuma 24. panta otrās daļas vārdus “ieskaitot samaksāto iedzīvotāju ienākuma
nodokli” (turpmāk arī – apstrīdētā norma) par neatbilstošiem Latvijas Republikas
Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. pantam.

2. Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās
apdrošināšanas likuma 24. panta otrā daļa noteic: “Apdrošinātājs vai
Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs atlīdzina valsts budžeta un pašvaldību

budžetu līdzekļus, kas samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu (ieskaitot samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli) un valsts sociālo pabalstu veidā saistībā ar ceļu satiksmes negadījumā cietušajām personām.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts kopsakarā ar 19.² panta sestās daļas 1. punktu prasa pieteikumā pamattiesību aizskāruma iespēju juridiski pamatot.

Pieteikuma iesniedzējas ir norādījušas, ka tās esot Latvijā strādājoši apdrošinātāji (komersanti), kuri tai skaitā sniedz sauszemes mehānisko transportlīdzekļu īpašnieku un tiesīgo lietotāju civiltiesiskās atbildības obligātās

apdrošināšanas pakalpojumus. Apstrīdētajā normā esot iekļauts apdrošinātāja pienākums atlīdzināt valsts budžeta līdzekļus, kas samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, ieskaitot samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli, veidā saistībā ar ceļu satiksmes negadījumā cietušajām personām. Apstrīdētā norma paredzot pienākumu apdrošinātājam maksāt Latvijas valsts budžetam papildus naudas summas, kuras cietušie nesaņem. No pieteikuma izriet, ka, pēc Pieteikuma iesniedzēju ieskata, pastāv pamatota iespējamība, ka apstrīdētā norma varētu radīt viņu pamattiesību aizskārumu. Vienlaikus Pieteikuma iesniedzējas norāda, ka aizskārumš jau pašlaik izriet no apstrīdētās normas. Tāpat pieteikumā norādīts, ka likumdevējs apdrošinātājiem ir uzlicis par pienākumu apdrošināšanas prēmijās iekļaut pilnīgi visas izmaksas, tai skaitā atbilstoši apstrīdētajai normai samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli. Tādēļ Satversmes 105. panta pamattiesību aizskārumš esot radīts tieši apdrošinājuma ņēmējiem, kuri maksā apdrošināšanas prēmijas.

Satversmes tiesas kolēģija secina, ka no pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem nav noskaidrojams, vai, kad un kā apstrīdētās normas radīs vai jau radījušas tieši konkrēto Pieteikuma iesniedzēju pamattiesību aizskārumu (katrai atsevišķi). Argumenti par nākotnē sagaidāmu aizskārumu savstarpēji izslēdz argumentus par jau notikušu aizskārumu, tādējādi pieteikums šajā aspektā ir pretrunīgs. Ja apstrīdētā norma jau radījusi Pieteikuma iesniedzējām to pamattiesību aizskārumu, pieteikumā nav norādīts uz faktiskajiem apstākļiem, kas raksturo šāda aizskāruma pastāvēšanu. Pastāvot pretrunīgai argumentācijai par konkrēta aizskāruma pastāvēšanu vai rašanos nākotnē, nav iespējams noteikt arī, vai Pieteikuma iesniedzējas ir ievērojušas termiņu konstitucionālās sūdzības iesniegšanai.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

6. Ņemot vērā, ka pieteikums satur argumentus par apdrošināšanas prēmijas aprēķina atbilstību Satversmei, Satversmes tiesas kolēģija papildus vērš uzmanību, ka Satversmes tiesas 3. kolēģijas 2019. gada 20. novembra lēmumā par atteikšanos ierosināt lietu pēc pieteikuma Nr. 147/2019 jau tika atzīts, ka apstrīdētā norma neregulē to, kā aprēķināma apdrošināšanas prēmija, kuru jāmaksā transportlīdzekļa īpašniekiem vai tiesīgajiem lietotājiem par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu (*sk. lēmuma 6. punktu*). Šī norma var pastarpināti ietekmēt prēmijas apmēru, bet pati par sevi tā prēmijas aprēķinu nenoteic.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] un [...] pieteikuma par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 180/2019).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš